

Ændringsforslagene nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter
til forhandling.

Udvalgets ordfører (Chr. Thomsen): Udvalget indstiller enstemmigt lovforslaget til endelig vedtagelse.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg takker udvalget for den enstemmige indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 122 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om optagelse af et statspræmieobligationslån.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3014).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 127 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1958-59.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1441, fremsættelsen i tidenden sp. 3004).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om børnetilskud.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1467, fremsættelsen i tidenden sp. 3004).

Første behandling af forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1959-60. = *merindtægt*

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1465, fremsættelsen i tidenden sp. 3004).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Hans Knudsen: For de tre lovforslag, der her er til første behandling samtidig — forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1958-59, forslag til lov om børnetilskud og forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1959-60 — gælder det, at de indeholder meget få ændringer i forhold til den bestående lovgivning for indeværende skatteår. Der sker i samtlige tre love faktisk kun en eneste væsentlig ændring, og den findes i udskrivningslovens § 1. Her foreslår den højtærede finansminister, at der foretages visse ændringer i beskatningsskalaen for den gruppe, der betegnes som „andre skatteydere“. Disse andre skatteydere er i det væsentlige ikke-forsørgere; men også forskellige meget små kategorier af skatteydere, f. eks. personer, som er bosat i udlandet, men med begrænset skattepligt her i landet, fordi de f. eks. har fast ejendom eller driver erhvervsvirksomhed, falder ind herunder. Jeg skal imidlertid se helt bort fra de ændringer, der sker for disse og for de udenlandske selskaber m. fl., som også falder ind under denne skala. Det er kun små dels praktiske, dels tekniske ændringer uden nævneværdig finansiell betydning.

[Hans Knudsen.]

Også ændringen i lovforslagets § 6 med lovfæstelse af gældende praksis med hensyn til afgrænsningen af de såkaldte faste reserver for aktieselskaber betragter jeg som en teknisk ændring, jeg ikke behøver at beskæftige mig nærmere med.

Tilbage i udskrivningsloven bliver kun som ændring af betydning den nye skatteskala for ikke-forsørgere. Denne skala er i forhold til indeværende års skala ændret således, at der sker lettelse i beskattningen for alle skalaandtægter op til 9 000 kr. Skatteudskrivningen, der i år begyndte ved en skalaandkomst på 2 500 kr., vil efter forslaget først begynde ved 2 600 kr., og så bliver der gradvis faldende nedsættelser for indtægter op til 9 000 kr. Det vil sige, at alle ikke-forsørgere med skalaandkomster op til 9 000 kr. får lettelse, lettelse, der kan variere lidt, men som når op til et maksimum for skalaandkomster på 5 500 kr., hvor lettelsen er 130 kr., nemlig en nedsættelse i statsskatten fra 430 kr. til 300 kr. Disse nedsættelser bevirker en ombygning af denne skala også lidt højere op, men der er fastholdt den retningslinje, at lettelserne gives for skalaandkomster op til 9 000 kr., og det vil altså svare til lettelse for faktiske indtægter op til 11 000-12 000 kr. for ikke-forsørgere.

Det er ikke ubetydelige lettelse, der her er givet for disse forholdsvis beskedne indkomster. De ligger på linje med det tilsagn, som den højtærede finansminister gav, da vi i december i fjor gennemførte ligningsloven med det nye forsørgerprincip, som der var enighed om. Det nye forsørgerprincip medførte, at ca. 165 000 skatteydere blev overført fra forsørgereskalaen til ikke-forsørgereskalaen, og det gav for disse nye ikke-forsørgere en samlet skatteforhøjelse på 20-25 mill. kr. til statskassen. Den højtærede finansminister gav tilsagn om, at det, der blev indvundet, skulle benyttes til nedsættelse af skatten for ikke-forsørgere med forholdsvis beskedne indkomster. Jeg vil gerne sige den højtærede finansminister tak, fordi han har opfyldt dette løfte, og fordi den højtærede finansminister har givet lidt overvægt. Skattelettelse andrager i alt ca. 10 mill. kr. mere end det, der var givet tilsagn om, og der skal i hvert fald fra mig lyde en

anerkendelse til finansministeren, fordi han giver godt mål.

Jeg har kun et lille hjertesuk, som jeg i øvrigt også udstødte, da vi behandlede ligningslovforslaget; jeg ville gerne have, at kommunerne på samme måde, som den højtærede finansminister har gjort det, ville se lidt velvilligt på deres skalaer for ikke-forsørgere med små eller beskedne indkomster. Hvor skatteydere overflyttes fra at være betragtet som forsørgere til nu at betragtes som ikke-forsørgere, fordi de ingen forsørgerpligter har, og hvor disse trods alt får en måske ikke uvæsentlig forøgelse af skattebyrden, vil det som regel skyldes den forskel, der i visse kommuner er i de kommunale skatteskalaers nederste ende mellem forsørgere og ikke-forsørgere.

Der kunne måske være anledning til at fordybe sig i, hvilken reel virkning den foreliggende udskrivningslov vil få på det samlede skatteprovenu. I finanslovforslaget for det kommende år er der regnet med, at indkomstskatten af personer vil andrage 1 450 mill. kr., d. v. s. at der er regnet med det samme beløb som på budgettet for indeværende år, nemlig de 1 450 mill. kr. Det er naturligvis vanskeligt at sige, hvordan de samlede indkomster for befolkningen bliver i forhold til året før, og mange andre usikkerhedsmomenter spiller ind. Jeg tænker her ikke mindst på de nye afskrivningsregler, på bestemmelsen om 30 pct.s fradrag for merindkomst, på nyordningen for investeringsfonds og på forskellige andre ting, som spiller ind ved indkomstansættelserne. Det kan sikkert kun betegnes som en nøgtern vurdering, når man for det kommende år regner med, at statsindkomstskatten vil give det samme provenu, som er beregnet for året forud.

Flere bemærkninger har jeg ikke at gøre om forslaget til udskrivningslov, som jeg gerne vil anbefale til hurtig udvalgsbehandling.

Lovforslaget om børnetilskud, som foreslås gennemført uforandret i forhold til gældende lov, kan jeg også anbefale. Jeg har før sagt, at vi gerne ser, at børnetilskuddene helt kommer til at erstatte børnefradragene, men dette spørgsmål må tages op i sammenhæng med andre ændringer i skattelovgivningen.

[Hans Knudsen.]

Endelig er der forslaget om 30 pct.s fradrag for merindkomster. Det foreslås gennemført uforandret i forhold til den nu gældende ordning. Ved gennemførelsen af det foreliggende lovforslag sikrer vi, at også de merindkomster, som tjenes i indeværende år, vil få reduktionen på 30 pct. for skatteåret 1959-60. Også dette lovforslag kan jeg anbefale til en hurtig gennemførelse.

De to førstnævnte af de tre foreliggende lovforslag skal gennemføres inden den 1. april, og det tredje bør efter ministerens mening gennemføres samtidig, fordi folk hurtigst muligt bør vide, at de får 30 pct.s fradraget også for dette års merindkomst.

Thorkil Kristensen: De tre lovforslag, vi her behandler, hører til de årlige gengangere, som vi beskæftiger os med i marts måned. Lovforslaget om merindtægt kommer nu for tredje gang. Lovforslaget om børnetilskud har vi vel efterhånden snart haft i 10 år, og udskrivningsloven nærmer sig til at være 20 år gammel, idet den, så vidt jeg husker, første gang blev gennemført i marts 1940.

Når vi på den måde også vedrørende den direkte beskatning er kommet ind på at gennemføre væsentlige ting for 1 år ad gangen, er det et udtryk for, at vort skattesystem er i støbeskeen, og at man derfor på disse punkter ikke har ment at kunne lægge noget fast i mere eller mindre permanent form. Det er også rigtigt, at vort skattesystem er i støbeskeen, og der er meget, der tyder på, at det vil befinde sig dér i temmelig lang tid endnu. Vi har gjort et forsøg både under den nuværende højtærede finansminister og under den tidligere regering, hvor jeg havde den samme stilling, på at få gennemført en samlet skattereform, men det viste sig, at det lovkompleks, der dér skulle til, var så kompliceret, at det var vanskeligt at få det taget op til en virkelig samlet behandling. Den højtærede finansminister er derfor nu gået over til at forsøge en stykkevis reformering af vort skattesystem, og på den måde kan vi også nok nå visse ting, men man må vel erkende, at også dette arbejde skrider forholdsvis tungt af sted. Vi kommer derfor sikkert for de direkte skatters vedkommende

til at leve i foreløbighed, i hvert fald i nogle år endnu.

Under disse omstændigheder vil det ikke være rigtigt i denne årlige forlængelsesdebat at lægge op til en større principiel forhandling om vort skattesystem. Det er mere naturligt at betragte disse tre forlængelser som noget forholdsvis mekanisk, noget, som ikke binder nogen af os til varige skatteprincipper. Dem må vi have vor frihed over for, uanset hvad der bliver gennemført nu ved disse tre forlængelser.

Venstre kan derfor tiltræde den stort set uforandrede forlængelse, der her er tale om i hvert fald for de to af lovforslagenes vedkommende. Beskatningen af merindtægt er foreslået forlænget 1 år uden nogen ændring, og det kan vi tiltræde. Børnetilskudsloven er foreslået forlænget med en enkelt teknisk ændring; den kan vi også tiltræde, uden at der dermed er taget stilling til, om dette system nu også skal være permanent, eller hvordan man på noget længere sigt skal forholde sig i spørgsmålet om børnetilskud kontra børnefradrag, eller hvilke kombinationer der kan blive tale om.

For selve udskrivningsloven er der tale om en noget mere vidtgående ændring, jeg tænker naturligvis på den, der er konsekvensen af det ændrede forsørgerbegreb, og som har ført til, at den højtærede finansminister har foreslået en vis lettelse i skalaen for ikke-forsørgere, fordi det ikke var tanken, at ændringen af forsørgerbegrebet skulle føre til et samlet skatteprovenu, der var større, end det ellers ville have været. Det har den ærede ordfører for socialdemokratiet imidlertid behandlet, og jeg skal derfor kun tage én side af sagen op til drøftelse.

Når staten får en merindtægt på 25-30 mill. kr., ved at ca. 165 000 mennesker glider over fra forsørgerskalaen til ikke-forsørgerskalaen, kan man jo give en tilsvarende lempelse på flere forskellige måder. Den højtærede finansminister har valgt at give den på den måde, at samtlige ikke-forsørgere med indtil 9 000 kr. i skala-indkomst får en lempelse. Det kan nok, forekommer det mig, diskuteres, om dette er den rigtigste måde at gøre det på. Det er naturligvis et spørgsmål om, hvilke synspunkter man vil anlægge, og jeg vil

[Thorkil Kristensen.]

gerne fremsætte et par bemærkninger herom.

Hvis den hovedbetragtning, man vil anlægge, er den, at man vil lempe overgangen til det nye forsørgerbegreb, så skulle man gøre det på den måde, at lettelserne fortrinsvis kommer de mennesker til gode, der nu vil komme til at betale en højere skat, fordi de bliver betragtet som ikke-forsørgere, mens de før blev betragtet som forsørgere. Så vidt jeg kan se, vil det imidlertid kun i ringe grad være netop disse mennesker, der kommer til at nyde godt af de lempelser, der her er foreslået. Den højtærede finansminister oplyste i sin fremsættelsestale, at der er ca. 165 000 skatteydere, som nu skal betale større skat som følge af, at de betragtes som ikke-forsørgere. Jeg har prøvet på at regne ud, hvor mange det omtrentlig vil være, som kommer til at nyde godt af denne skattelettelse. Det er noget svært at danne sig en forestilling herom, fordi vi ikke har de nyeste indkomsttal, navnlig ikke fordelt på forsørgere og ikke-forsørgere; men jeg har set i Statistisk Årbog for 1957 og dér set dels på antallet af skatteydere, dels på antallet af skatteansatte indkomster for forsørgere og ikke-forsørgere i de forskellige indkomstklasser; når man dertil føjer de 165 000, som nu bliver rykket over fra den ene klasse til den anden, kommer jeg til det resultat, at godt og vel 700 000 ikke-forsørgere antagelig vil nyde godt af den skattelettelse, der her er foreslået. Dette tal er på ingen måde nøjagtigt, men jeg vil tro, at det ligger i hvert fald nogenlunde i den størrelsesorden. Det vil altså sige, at antallet af skatteydere, der her får en lempelse, antagelig er rundt regnet 4-5 gange så stort som det antal, der skal betale højere skat på grund af det ændrede forsørgerbegreb. Så bliver naturligvis til gengæld de enkelte skattelettelser gennemsnitlig betydelig mindre end de skatteforhøjelser, de 165 000 får; det følger jo af sagens natur.

Det ligger nu nær at spørge: hvem er de 165 000, der får skatteforhøjelse, og hvem er de ca. 700 000, der får skattelettelse? Derom kan man naturligvis ikke vide noget bestemt, men i al almindelighed er det vel sandsynligt, at en meget betydelig del af

de måske ca. 700 000, der får skattelettelse, vil være unge mennesker, som ikke har familie, men som har selvstændig indtægt. Det er vel sandsynligt, når man sætter en indtægtsgrænse på 9 000 kr., at en meget stor del af de pågældende vil være sådanne unge ugifte, og om dem gælder det, at de i øjeblikket for en meget stor del har gode indtægter, og da de ingen særlige forsørgerbyrder har, hører de vel i al almindelighed til de borgere her i landet, som under de nuværende forhold har lettest ved at klare sig.

Hvem er så på den anden side de 165 000, der nu glider over fra forsørgerklassen til ikke-forsørgerklassen? Ja, det ved man heller ikke noget bestemt om, men man må vel antage, at disse gennemsnitlig er betydeligt ældre end de andre. Her drejer det sig jo ikke fortrinsvis om unge ugifte, for de har altid været betragtet som ikke-forsørgere; her vil det for en stor del dreje sig om folk, der er noget ældre og vel også gennemgående har en noget større indtægt, så jeg ville i og for sig antage, at hvis man havde til formål specielt at give skattelettelse til dem, der særlig rammes af det nye forsørgerbegreb, skulle man føre indtægtsskalaen højere op, måske til tops; ja, man kunne endda sige, at ud fra det synspunkt skulle lempelsen fortrinsvis gælde for de lidt højere indtægtsklasser. Dertil kommer, at de unge ugifte — det er vi vel stort set enige om — har forholdsvis gode kår med de beskæftigelses- og lønvilkår, vi har haft i de senere år, så i betragtning heraf er der vel lige så meget, der taler for at tage dem med en skalaindkomst på over 9 000 kr. med som at blive stående ved de 9 000 kr.

Man kunne rejse det videregående spørgsmål: skal skattelettelsen overhovedet begrænses til ikke-forsørgere, når man alligevel ikke følger det princip, at de, der nu skal have en lettelse, skal være de samme som dem, der fik en forhøjelse i henhold til ligningsloven? Ja, når det fortrinsvis for det store flertals vedkommende antagelig bliver nogle andre, hvorfor skal disse andre så nødvendigvis tages blandt ikke-forsørgere? Man kunne, synes jeg, rejse det spørgsmål: når man overhovedet vil gennemføre en skattelettelse efter generelle kriterier — og det gør man jo her — ville

[Thorkil Kristensen.]

der så ikke være lige så megen grund til at give lettelser for forsørgerne, som vel i al almindelighed er dem, der trænger mest til det?

Det er ikke, fordi jeg vil gøre nogen stor sag ud af dette — det er ikke noget stort spørgsmål i det hele taget, for 35 mill. kr. er et lille beløb sammenlignet med det totale provenu af statsindkomsts-katten — men jeg beder dog om, at vi må se nærmere på dette spørgsmål om skalaen og de forskellige kategorier af skatteydere i udvalget.

Må jeg slutte med nogle mere almindelige betragtninger. Tanken med at gennemføre en udskrivningslov hvert år skulle jo — for så vidt der overhovedet er en tanke med det — være den, at man kan indrette den årlige beskatning efter den økonomiske situation, som den foreligger på det tidspunkt, da vi tager stilling til den årlige lov.

Med den foreliggende situation tænker jeg ikke blot på det snævert statsfinansielle, men på landets økonomiske situation som helhed, fordi det jo efterhånden er blevet sådan, at vi driver vor finanspolitik under hensyntagen til landets almindelige økonomiske vilkår. Der ville være så meget mere grund til at anlægge denne betragtning, som vi om et par uger også skal tage endelig stilling til finanslovsforslaget for det kommende finansår, og man kan vel sige, at udskrivningsloven og finansloven er de to centrale udtryk for den finanspolitik, der føres i dette hus. Ved udskrivningslovsforslaget ser vi på den største af statens enkelte indtægtsposter, og når vi behandler finanslovsforslaget, er det særlig udgifts-siden af statsbudgettet, vi helliger vor opmærksomhed. Disse to love tilsammen er det mest samlede udtryk, vi har for statens finanspolitik. Det havde derfor været ønskeligt, om den økonomiske årsoversigt havde foreligget nu, da udskrivningsloven er til første behandling. Det har den også gjort i adskillige år, og jeg har forstået det sådan, at man har stilet efter som almindelig regel, at det skulle den gøre. Den foreligger desværre ikke i år, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge rette vedkommende inden for den høje regering, hvornår denne årsoversigt kan ventes.

Årsoversigten må jo ikke mindst i år

imødeses med stor opmærksomhed, fordi der i år gør sig en meget stor usikkerhed gældende med hensyn til de økonomiske forhold. Konjunkturerne i USA, det førende land i den vestlige verden, giver efterhånden anledning til en vis bekymring både på denne og på den anden side af Atlanterhavet. Jeg skal ikke indlade mig på at spørge om, hvorvidt en vending i den amerikanske konjunktur er nær forestående; jeg peger blot på, at her er et betydeligt usikkerhedsmoment. Og hvis en depressiv virkning breder sig fra USA til de øvrige lande i den vestlige verden, ved vi, at det ikke blot kan påvirke vor landbrugseksport, men også efterhånden kan få en mærkbar indflydelse på vor industrieksport, som jo ellers har været den bedste løftestang både for vor beskæftigelse og vor valutastilling i de senere år. Når dette så indtræffer på en tid, da vi har meget store vanskeligheder med vor landbrugseksport, som alle ved, og når det sidste indekstal viser, at industriens produktionsindeks for januar måned var 103 mod 104 et år forud, medens vi normalt skulle have en stigning på ca. 3-4 pct. årlig, så vil det sige, at beskæftigelsessituationen også giver anledning til visse overvejelser i øjeblikket. Jeg skal ikke male sort, men vi er vel alle sammen enige om, at beskæftigelsen i Danmark er mindre, end det var ønskeligt. Valutastillingen er blevet noget forbedret i de senere måneder, og det må vi glæde os over, men vi ved ikke, hvor længe dette holder, navnlig ikke hvis vanskelighederne for landbrugseksporten varer ved, og hvis der samtidig også kommer vanskeligheder med industrieksporten på grund af den internationale konjunktur.

Jeg vil gerne udbygge disse få betragtninger med at påpege, at der ligesom er en dobbelthed i vor økonomiske situation, en dobbelthed, som man sporer i mange lande, men ikke mindst i Danmark; der er ligesom en tendens til, at man kan have både depression og inflation på samme tid. Depressive tendenser mærker vi i landbruget allerede. Der er en vis fare for, at de kan nå industrien også. Skibsfarten nåede de jo allerede engang i fjor. Men samtidig med dette foregår der både her i landet og i andre lande stadige lønforhøjelser, og man ser derfor rundt omkring i landene en vis

[Thorkil Kristensen.]

tendens til at have stigende prisniveau og en vis arbejdsløshed på samme tid. Det gør det naturligvis vanskeligt at føre en økonomisk politik, der er indrettet efter situationen.

For Danmarks vedkommende kan man måske udforme det nærmere på den måde, at vi de sidste år har haft to problemer at kæmpe med: vi har haft valutavanskeligheder, og vi har haft beskæftigelsesvanskeligheder. Af hensyn til beskæftigelsen ville man egentlig gerne lempe finanspolitikken, nedsætte skatterne — sådan som man diskuterer det i Amerika — fordi det ville stimulere forbruget eller investeringerne. Allerhelst ville vi have en lempeligere kreditpolitik med dette for øje. På den anden side taler hensynet til valutaen for stor varsomhed i så henseende. Det er vel netop det, der gør vor økonomiske politik så vanskelig, at det, man gerne ville gøre af hensyn til beskæftigelsen, og det, man er nødt til at gøre af hensyn til valutaen, i visse henseender synes at pege i hver sin retning.

Må jeg i denne forbindelse føje til, at hvis vi i løbet af kort tid kommer ind i et større marked, uanset hvor stort dette nu måtte blive, vil det jo rejse meget betydelige omstillingsproblemer for dansk erhvervsliv, ikke mindst for industrien. Der bliver brug for investeringer ved industriens omstilling til det nye markedes vilkår, og der bliver brug for overflytning af arbejdskraft fra nogle områder til andre, og problemerne med at skaffe kapital til investeringerne og med at få arbejdskraften gjort tilstrækkelig bevægelig hører netop til de vanskeligste problemer i dansk økonomi.

Må jeg slutte disse betragtninger med at sige, at vi nu altså er i den situation, at vi skal gennemføre de to afgørende finansielle love på et tidspunkt og i en situation, hvor vi ved usædvanlig lidt om den økonomiske baggrund, på hvilken disse to centrale love kommer til at virke. Det gør det nødvendigt, at vi — og i første omgang regeringen — følger situationen meget nøje, at vi holder os rede til på ethvert tidspunkt at tage vor økonomiske politik op til ny overvejelse, hvis situationen måtte opfordre dertil.

Jeg skal med disse bemærkninger tilsige en velvillig behandling af de tre lovforslag efter drøftelse i udvalg.

Poul Møller: Disse 3 lovforslag er fremsat, uden at der er givet tinget nogen orientering om deres økonomiske rækkevidde, deres skønnede omfang. Det er i og for sig ganske mærkeligt, at man fremsætter skatteudskrivningsloven uden at jugere, hvor meget den kan indbringe, medens man derimod for næsten alle andre loves vedkommende stiller op i bemærkninger og i ministerens fremsættelsestale et skøn over, hvad de vil indbringe, eller hvad de vil koste staten, selv når det drejer sig om ganske små udgifter til 2 eller 1½ mill. kr. Men det her foreliggende udskrivningsforslag er altså fremsat, uden at der i fremsættelsestalen er givet tinget oplysning om, hvad man mener loven vil indbringe staten.

Vi kan derimod se af finanslovforslaget, hvad man mente herom på det tidspunkt, da finansloven blev fremsat; da mente man, at denne lov ville indbringe for det kommende finansår 1 820 mill. kr. i indkomstskat af personer alene. Det er jo et meget betydeligt beløb. Men ser man nærmere på disse 1 820 mill. kr., vil man se, at de næsten ikke indeholder nogen forhøjelse i forhold til i fjor. Det tal, man er gået ud fra, er det for indeværende finansår budgetterede beløb, og det vil sige, at der er budgetteret på grundlag af det foregående år igen. Man har altså i virkeligheden ikke i vore budgetter og vore beregninger over udskrivningsloven taget noget hensyn til de indkomststigninger, som vi ved har fundet sted siden 1956.

Det er naturligvis muligt, at den højtærede finansministers skøn om, at den direkte beskatning ikke til næste år vil indbringe så meget, som den formentlig indbringer i år, vil vise sig at være korrekt. Jeg tror imidlertid, at det ligger i underkanten, så nær ved underkanten, som en finansministers skøn plejer at ligge vedrørende provenuet af vore statsindkomstskattelove. Hvis vi i dag er klogere, end man var, da finanslovforslaget blev fremsat, må man vist erkende, at der trods dårligere konjunkturer i landbruget i 1957

[Poul Møller.]

som helhed er sket en vis indkomststigning, der for skatteåret 1958-59 skulle sætte sig spor i en øget skatteindtægt til staten under forudsætning af, at skalaen er uændret.

Jeg erkender, at der heroverfor står visse ubekendte faktorer, således manglende kendskab til virkningen af 30 pct.s nedslagsbeløbet, hvorom vi endnu ikke har mange erfaringer. Vi ved også, at der i slutningen af 1957 har været en ret stærk tendens til at udnytte fradragsrettighederne så stærkt som muligt, inden indkomstopgørelsen skulle finde sted, en tendens, der blev forstærket som følge af tvangslånet, der medførte, at folk i år var særlig interesseret i at komme ned på en lavere skattepligtig indkomst. Vi må tillige regne med, at lovene om afskrivningsregler og investeringsfonds, der blev gennemført sidste sommer, i nogen grad vil modvirke den almindelige indtægtsstigning, der har fundet sted. Men trods denne usikkerhed er jeg overbevist om, at den højtværede finansministers skøn som sædvanlig befinder sig i underkanten af det faktiske. Allerede i dette finansår, 1957-58, har indkomstskatten formentlig indbragt mere end budgetteret, og der er ikke grund til at vente, det skulle blive anderledes i 1958-59. Vi tror derfor, at denne udskrivningslov indeholder en ganske god reserve for statsfinanserne.

Jeg vil gerne i denne forbindelse tilslutte mig det spørgsmål, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen rettede til den høje regering, nemlig spørgsmålet om, hvornår den økonomiske årsoversigt kommer. Jeg erindrer, at i fjor under første behandling af udskrivningsloven spurgte det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og jeg om det samme. Jeg mindes, at jeg også gjorde det for to år siden. Vi har altså nu på tredje år den situation, at vi praktisk talt behandler skattelovene og finansloven færdig, inden der for tinget foreligger regeringens økonomiske vurdering af landets almindelige situation og statsfinansernes stilling.

Ligesom det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen vil jeg gerne indrømme, at en samfundsøkonomisk prognose netop for tiden kan være forbundet med betydelige

usikkerhedsmomenter. Efter al sandsynlighed befinder vi os, som det ærede medlem sagde, i en mellemfase mellem inflation og deflation. Om vi kommer til at stå over for en egentlig depression her i landet, afhænger ikke mindst af de indgreb, der foretages i USA.

Det konservative folkeparti vil ikke ved behandlingen af dette års udskrivningslov stille krav om en generel skattnedsættelse på udskrivningsloven. Dermed være ikke sagt, at vi vil afvise, at en sådan kan være et virksomt middel over for depressive tendenser. Men for det første vil vi gerne have konstateret disse lidt tydeligere, før vi vil anbefale midlet, for det andet er der endnu hensyn at tage til vore valutariske forhold, som gør, at skattnedsættelse formentlig vil være farligere for valuta-situationen end anvendelsen af andre anti-depressive midler, og for det tredje mener vi, at en politik imod depressive tendenser må være rettet mod tvangslånet, førend den rettes mod den almindelige beskatning. Denne sidst indførte indirekte form for skatteforanstaltninger må være den første, der falder, hvis vi står over for at skulle fremkalde større privat foretagsomhed og højere økonomisk aktivitet i landet. Vi føler os overbevist om, at de valutariske betænkeligheder ved at opgive opkrævningen af tvangslånets anden halvdel er væsentlig mindre, end de ville være ved en almindelig skattnedsættelse, allerede af den grund, at vi ikke er overbevist om, at dette lån har hjulpet på de valutariske vanskeligheder.

Det havde med alt dette for øje været værdifuldt, om årsoversigten havde foreligget med regeringens bedømmelse af den økonomiske stilling, især da man jo ikke her i det høje ting kan blive enig om, hvem man skal betragte som særlig kyndig og vejledende med hensyn til de økonomiske problemer. Vi har jo så sent som i februar måned set, hvordan hovedbankernes årsberetninger er blevet fortolket vidt forskelligt af de politiske partier og vel endda har givet anledning til, at nogle fra regeringens side har udtrykt den opfattelse, at de pågældende måske nok havde forstand på det, de taler om, men det var kun deres egne interesser, de ville varetage ved at fremsætte sådanne udtalel-

[Poul Møller.]

ser om landets økonomiske stilling. Derfor ville det være rart, om regeringens skøn forelå og vi havde det med i vore overvejelser, når beskatningen skulle fastlægges.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger om selve lovforslaget.

Vi vil fra vor side gerne være med til i udvalget at se på, om lempelsen for ikke-forsørgere er rigtig. Således som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, er den i hvert tilfælde ikke placeret dér, hvor byrden ved overgangen til ikke-forsørgerforholdet er placeret, i hvert tilfælde ikke nøjagtigt, men man kan sige, at hvis den skulle være placeret nøjagtigt ved 165 000, hvorfor skulle de så være flyttet over? Så kunne de lige så godt være blevet ved at betragtes som forsørgere, når de skulle have samme skattemæssige stilling. Vi mente, det var rigtigt at få et bedre forsørgerbegreb, og at de penge, der blev tilovers ved den ændring, der blev foretaget i ligningsloven, ikke skulle medføre nogen øget indkomst for staten, men skulle udlignes over udskrivningsloven.

Jeg vil gerne i denne forbindelse henlede opmærksomheden på nogle grupper af personer, der kommer særlig stærkt i klemme ved det, der skete ved ligningsloven, nemlig de ældre medborgere, som tidligere har været betragtet som forsørgere, og som samtidig har haft så lave indkomster, at de kunne få nedslagsbeløb, men som nu er flyttet over til at være ikke-forsørgere og ikke længere kan få nedslagsbeløb. Jeg tænker på enker og enkemænd med indtægter fra 9 000 op til 11 000 kr. Disse mennesker var indtil ligningslovens vedtagelse forsørgere og fik derudover et nedslagsbeløb. Nu blev de flyttet over til at være ikke-forsørgere, og samtidig blev maksimalindkomsten for ældre medborgere sat så lavt, at de ikke længere fik noget nedslagsbeløb. Vi protesterede dengang imod, at man berøvede disse ældre medborgere nedslagsbeløbene, men vi er i mellemtiden blevet opmærksom på, at det for nogle betyder en meget væsentlig skatteforhøjelse, og at de får, om jeg så må sige, begge ører i maskinen i stedet for, at kun det ene var blevet klippet af ved ligningslovens regler. Der er f. eks. en enke,

som har fået sin skat forhøjet med 800 kr. — hvilket er en fordobling — som følge af denne skattemæssige behandling, og det er en enke, der har en indtægt på 9 000 kr.

Jeg ville gerne have, at vi i udvalget kunne se på, om vi ved at placere denne skattelettelse for ikke-forsørgere noget højere i indkomstgrupperne kunne opnå, at vi i hvert tilfælde gav en hjælp til de borgere, der mistede deres nedslagsbeløb ved ligningslovens vedtagelse i vinter.

Jeg vil gerne samtidig med hensyn til udskrivningslovens bestemmelser om beskatningen af aktieselskaber og foreninger stille det spørgsmål til den højtærede finansminister, hvorledes det går med det udvalg, vi fik nedsat i 1956 vedrørende kooperativ beskatning. Jeg måtte jo i mange år spørge om, hvordan det gik med et andet udvalgs arbejde vedrørende denne beskatning; så blev det færdigt, og vi fik nedsat et nyt udvalg, der skulle arbejde hurtigt, således som alle udvalg skal det her i kongeriget. Egentlig var det tanken, at det skulle arbejde så hurtigt, at vi var blevet færdige med arbejdet sidste år, men det blev vi ikke, og vi har ikke hørt noget om det. Udvalget blev sammensat væsentligst af repræsentanter for kooperationen og det private erhvervsliv i det håb, at de to parter kunne enes om et grundlag, hvorom begge kunne sige: her har vi fundet et retfærdigt og rimeligt beskatningsgrundlag mellem disse to driftsformer. Jeg vil altså gerne spørge den højtærede finansminister, hvordan det går med dette udvalgs arbejde.

Ved ministeren noget om, hvor langt man er kommet, og om vi snart kan vente en betænkning, således at vi kan få løst dette spørgsmål. Det kan jo ikke være andet, når f. eks. det store varehus nu kommer på Vesterbrogade, hvor National Scala tidligere lå — National Scala måtte jo give op bl. a. på grund af omsætningsafgiften på vin, spiritus og andre ting — end at dette må give anledning til overvejelse, når Fællesforeningen for Danmarks Brugforeninger i stedet kan placere sit stormagasin dér. Jeg ved godt, at dette stormagasin, ANVA, er organiseret som et aktieselskab og derfor ikke i og for sig har beskatningsmæssige fordele, formelt i hvert tilfælde, i forhold til andre aktieselskaber (Finansministeren [Kamp-

[Poul Møller.]

mann]: Heller ikke reelt!) . . . men da det køber alle sine varer hos de kooperative virksomheder, som ejer stormagasinet, vil den højtærede finansminister, som nu siger, at det heller ikke reelt vil have nogen fordel, sikkert ved nøjere gennemgang af kalkuler og prisberegninger kunne se, at det er meget let for dette stormagasin at undgå et skattemæssigt overskud.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale det foreliggende lovforslag til velvillig behandling. Jeg håber tillige, at det er sidste gang, vi skal vedtage en udskrivningslov med en så kraftig progression, der sætter ind over for så beskedne indtægter. For forsørgere overstiger marginals-katten for den sidst tjente krone 50 pct. allerede ved en indkomst på 15 000 kr., af andre personer med 15 000 kr. i indkomst er marginals-katten 61 pct. Forhåbentlig vil der i det kommende år blive gennemført en skattereform, der går ind til selve kernen i skattereform-bestræbelserne, så at denne åbenbare urimelighed ikke skal fortsætte år efter år, men at vi finder frem til en ny beskatningsform, hvorved vi får en svækket, en neddæmpet progression, der først indtræder på et senere punkt af indkomstkalaen, end den gør i øjeblikket.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig udvalgsbehandling.

Axel Sørensen: Som det allerede er nævnt, er der ikke i det nu fremsatte forslag til udskrivningslov tale om ret store ændringer i forhold til den gældende lov. Den eneste ændring af betydning er den, der er foreslået for ikke-forsørgere med skalaind-komster under 9 000 kr. Denne ændring må som nævnt ses på baggrund af den ændring af forsørgerbegrebet, der blev foretaget i ligningsloven for det kommende skatteår, hvorved en del skatteydere, der ikke længere betragtes som forsørgere, bliver højere beskattet. Derfor har den højtærede finansminister foreslået lempelser inden for den grænse, han har sat i sit forslag. I al al-

mindelighed kan man sige, at 9 000 kr. i skalaindkomst svarer til en skattepligtig indkomst på mellem 12 000 og 13 000 kr., og det er disse indkomster, der i større eller mindre grad kommer ind under den lempelse, som forslaget indeholder.

Om den at finansministeren foreslåede grænse så er den rigtige, er et andet spørgsmål. Der har været fremført argumenter imod denne grænse, og man har i den anledning draget visse ting frem her fra talerstolen. Jeg skal blot sige, at vi inden for det radikale venstre har opmærksomheden henvendt på de forhold, som her er fremdraget, og at vi meget vel kan se den vanskelighed, der foreligger for den gruppe af ældre medborgere, som bliver underkastet en hårdere beskatning som følge af det ændrede forsørgerbegreb. Man kan måske sige, at det drejer sig om aldersklasserne fra 40 op til 65 år, hvor de såkaldte nedslagsbestemmelser i henhold til ligningsloven får gyldighed. Det ærede medlem hr. Poul Møller omtalte bl. a. de gamle nedslagsbeløb i ligningsloven for 1957-58. Det er jo rigtigt, at man har ændret dem og nedsat maksimumsgrænsen, men det var det ærede medlem, så vidt jeg erindrer, også med til at vedtage.

For mig at se er der her grund til en drøftelse i det kommende udvalg. Det er nævnt, at en del af den ungdom, som falder ind under de indkomstklasser op til 9 000 kr. i skalaen, der får nedsættelse, har bedre muligheder for at betale skat end dem, der nu pludselig føres over som ikke-forsørgere. Vi er inden for det radikale venstre indstillet på at kigge på dette forhold under udvalgsbehandlingen.

Vedrørende skatten på aktieselskaber har ministeren foreslået, at de henlæggelser, der sker som følge af loven om investeringsfunds, ikke kan indgå som led i de faste reserver ved skatteberegningen, fordi de ikke er henlagt til imødegåelse af fremtidige tab.

Sammen med forslaget om udskrivningsloven stiller den højtærede finansminister

[Axel Sørensen.]

forslag om, at loven om børnetilskud forlænges alene med den ændring, at børnetilskud ikke kan modregnes i sømandsskatten for den del af skatteyderne, som har deres erhverv på søen året rundt.

Den højtærede finansminister foreslår endvidere loven om lempelse af beskattningen af merindtægt, den såkaldte 30 pct.s lettelse, forlænget for et år. Denne lov har vist sig at være en god og rigtig foranstaltning, og den har vundet skatteydernes fulde anerkendelse som middel til at virke udjævnende på indkomstsvingninger, uden at staten lider tab derved. Jeg kunne fristes til at spørge den højtærede finansminister, om han ikke kunne tænke sig, at denne lov nu burde indgå som en fast regel i udskrivningsloven. Det, det gælder om her, hvor skattesystemet er i støbeskeen, er jo, at vi får samling på nogle af de foranstaltninger, som har vist sig at være rigtige, får dem samlet sammen, så vi kan få bygget et skattesystem op efter de retningslinjer, vi mener kan være rigtige i det samfund, hvor vi erhverver vore indkomster.

Samtidig melder det spørgsmål sig, om vi ikke under en eller anden form bør gøre det muligt også ved beregningen af kommuneskatten at gøre brug af en tilsvarende lempelse som 30 pct.s reglen. Jeg vil bede den højtærede indenrigsminister om at overveje at gennemføre en sådan regel. Det kan måske ikke ske for det kommende år, fordi man ude i kommunerne nu har tilrettelagt skatteudskrivningen, men muligvis kunne man, inden vi når frem til næste år, finde ud af, hvorledes 30 pct.s reglen om nedsættelse af merindkomsten kan gøres anvendelig også ved beregningen af kommuneskatten.

Jeg skal slutte disse bemærkninger med i lighed med adskillige andre ordførere at henlede den højtærede finansministers og den høje regerings opmærksomhed på den utryghedsfornemmelse, der hersker, fordi man ikke kender hele den økonomiske plan. Så vidt jeg erindrer, har man hvert år ved behandlingen af lovforslaget om udskrivningen af årets skatter søgt — og det er som regel lykkedes i det nedsatte udvalg — at blive stillet over for den siddende regerings planer med hensyn til det, så vidt

den kunne overse, økonomisk mulige, og jeg håber også, at vi denne gang må få lejlighed til at se den økonomiske plan.

Skatteligningen for det kommende år er stort set bragt til ende, og det vil temmelig sikkert vise sig, at der også for dette års vedkommende er tale om en indtægtsstigning, omend vel ikke stor, så dog op til 5 pct. Grundlaget for årets direkte skatter til stat og kommune er altså til stede, men på baggrund af svigtende priser og beskæftigelse — således tegner situationen sig på adskillige områder — er det naturligt, at den almindelige skatteborger ser med ængstelse på, hvordan de pålignede skatter skal præsteres. Vi herinde må yde vort bidrag til at fjerne noget af denne ængstelse, hvor vi kan, og imødegå uproduktive udgifter i det omfang, det er muligt.

Niels Andersen: Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gjorde i indledningen af sit indlæg nogle betragtninger gældende vedrørende vort skattesystem, som i øjeblikket var i støbeskeen, og gav udtryk for, at det sandsynligvis ville vare længe endnu, inden man kom til vejs ende med denne skattereform. Jeg vil ærlig talt håbe, at det i det kommende år vil lykkes os at komme et væsentligt skridt fremad med denne skattereform, som vi nødvendigvis må have.

Hvad angår det lovforslag, der i dag er til behandling vedrørende udskrivningen af det kommende års skatter, anser jeg det for meget uheldigt, at skalaen er så stærkt progressiv, som tilfældet er, og jeg anser det for en ganske alvorlig hindring for at opnå øget produktivitet. Jeg er overbevist om, at skal man nå frem til en virkelig øget produktivitet, må man for de indtægters vedkommende, som hidrører fra arbejde, altså de rene arbejdsindtægter, hurtigst muligt nå frem til en beskattning efter proportional skala.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gjorde også nogle betragtninger gældende vedrørende de 165 000 medborgere, som har fået en skatteforhøjelse som følge af ajourføringen af forsørgerbegrebet. Det ærede medlem anstillede heroverfor nogle betragtninger om, hvorvidt 700 000 medborgere skulle få en skattelettelse af de

[Niels Anderson.]

penge, der her var frigjort. Jeg vil gerne medvirke til, at vi i udvalget ser nærmere på dette forhold, da hensigten med skattelettelser naturligvis ikke kan være, at de hovedsagelig skal komme unge mennesker til gode, som jo i forvejen har en forholdsvis god skatteevne. Jeg vil være meget positivt indstillet over for en undersøgelse af dette forhold i det kommende udvalg.

Endvidere omtalte det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen forskellige ting vedrørende den økonomiske årsoversigt, og det er jo helt rigtigt, at det, når man beskæftiger sig med et lovforslag som det foreliggende, havde været rart, om vi havde haft denne årsoversigt, idet det er overordentlig vanskeligt at skulle medvirke til gennemførelse af et sådant lovforslag, når man ikke ved, hvorledes fremtidsudsigterne tegner sig.

I samme forbindelse var det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen inde på nogle meget interessante betragtninger vedrørende valutaisituationen. Jeg vil gerne gøre nogle tilføjelser hertil. Det er naturligvis glædeligt med denne bedrede valutaisituation, men en absolut betingelse for, at den skal kunne holde i fremtiden, og en betingelse for, at vi skulle kunne udbygge denne bedre position, er efter min opfattelse absolut, at vi styrker det, man kalder investeringsfronten. Jeg vil gerne sige utvetydigt, at jeg, trods fordomme måske, gerne vil medvirke til netop at styrke investeringsfronten inden for hele vor økonomiske struktur.

Med hensyn til de enkelte områder af det foreliggende lovforslag skal jeg først konstatere, at udskrivningsskalaen for forsørgere er nøjagtig den samme som sidste år. For andre skatteydere, altså for ikke-forsørgere, er der sket to ting: dels har man i den i december vedtagne ligningslov indsnævret begrebet familieforsøger, dels har man lempet skalaen for indtægter op til 9 000 kr. — lempelsen andrager 130 kr. pr. skatteborger. Dette må ses på baggrund af, at mange ældre enker og enkemænd nu bliver betragtet som ikke-forsørgere, skønt de har egen husstand; derfor har man villet lempe den i forvejen ret hårde beskatning af disse små indtægter. Proventabet er 35 mill. kr., der dog i det væsent-

lige indvindes ved, at forsørgerbegrebet ajourføres, altså ved et merprovenu gennem beskatningen af de mere velhavende ikke-forsørgere, der før blev beskattet som forsørgere.

Der er ikke ændret ved udskrivningsreglerne for aktieselskaber og ej heller ved reglerne om udskrivning af formueskat.

I øvrigt foretages kun ændringer på enkelte punkter. Jeg skal nævne, at man i §§ 1 og 24 foreslår at ophæve minimumsatserne ved beskatningen af dødsboer, udenlandske selskaber og andre, hvilket betyder en lempelse for de mindste af disse skatteydere.

I § 6 klargøres det, at der til faste reserver ikke kan henregnes fonds, der er tilvejebragt ved henlæggelser, som er fradraget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, f. eks. henlæggelser til investeringsfonds o. lign. Det er et spørgsmål, vi kan drøfte nærmere i det udvalg, der skal nedsættes.

Fra næste år vil man ændre afrundingsreglerne, således at terminsraterne kommer til at udgøre tal delelige med 100. Jeg anser dette for en rent teknisk ændring. Endvidere gives der adgang til at forhøje morarenten for for sent indbetalte skatter.

Med disse bemærkninger skal jeg på retsforbundets vegne anbefale udskrivningslovforslaget samt lovforslagene om lempelse af beskatning for merindtægt samt om børnetilskud.

Alfred Jensen: Forslaget til udskrivningslov blev fremsat i tirsdags, nøjagtig en uge efter at en valgkamp afsluttedes med et valg. I denne valgkamp blev der lovet skattelettelse i stor stil, og adskillige kommunalpolitikere, som jo også har forbindelse med partierne herinde, gjorde ikke nogen hemmelighed af, at hvis der skulle gives skattelettelse, måtte man regne med, at også staten skulle yde sit bidrag. Jeg ved ikke, i hvor høj grad det har fået vælgerne til at vente skattelettelse; i almindelighed virker sådan noget vist ikke så stærkt. Alligevel må man vel tage de udtalelser, der fremsættes, og de tryksager, der udsendes, som udtryk for, hvad partierne mener, og hvad de tror vælgerne ønsker fremmet, når valget er ovre.

Desuden skrev bladene netop i denne

[Alfred Jensen.]

periode om, at det bl. a. i USA drøftedes af hensyn til beskæftigelse og investering at foretage skattelettelse, så jeg vil nok tro, at kravet og ønsket om skattelettelse er større, end det har været i tidligere år.

Jeg synes også, man har kunnet spore i denne debat, at trangen til skattelettelse og kravet om skattelettelse er til stede ude blandt vælgerne. Det er vel derfor, man har talt i al almindelighed om skattelettelse, uden at nogen egentlig er gået ind for det.

Jeg mærkede mig, at det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at hvis vi skulle have en skattelettelse, ville det blive stabiliseringslånet, der først måtte falde. Jeg må sige, at det mener jeg ikke. Jeg har den opfattelse, at hvis der skal gives lettelse — og det mener vi bør ske — må det være dem med de små indkomster, der først og fremmest får skattelettelse. Dengang vi behandlede ligningslovforslaget, berørte jeg de samme problemer. Vi har i mit parti den opfattelse, at skatteudskrivningen er særdeles hårdhændet over for dem med de små indkomster; derfor foreslog vi, at alle skattepligtige indkomster på op til 15 000 kr. skulle have et nedslag på 1 000 kr. i indkomsten, før skatten beregnedes, og at der skulle foretages en aftrapning af dette beløb for indkomsterne fra 15 000 kr. til 19 000 kr. Det var det, vi først og fremmest mente burde ske.

Dernæst foreslog vi, at nedslagsbeløbene i lovebekendtgørelsens § 5 skulle bringes til ikke alene at omfatte skatteydere over 65 år og visse kategorier af medborgere, der er ramt af sygdom eller anden svaghed, men skulle gælde for alle, der havde indtægter under dem, som var fastsat i den pågældende paragraf. Vi ved jo, at der er mange af disse mennesker, der trænger til en hjælpende hånd; det er naturligvis enkerne og de enlige mødre, der er hårdest ramt, idet de ikke får de lettelser, som bliver tilstået medborgere med indtægter af samme størrelse, når de har overskredet en vis alder. Dernæst har vi foreslået, at børnefradragsbeløbene skulle forhøjes. Vi foreslog, at det normalbidrag, som danner grundlag for fastsættelsen af faderens bidrag, også skulle danne grundlag for beregningen af børnefradraget. Videre foreslog vi, at man også skulle lette forholdene for de

dårligst stillede derved, at man fastsatte regler om, at arbejdsløse blev fritaget for skattebetaling.

Vi mener, at det er de områder, der først og fremmest bør sættes ind på, når der skal gives skattelettelse. Vi er ikke blinde for, at der også er andre kategorier, som trænger til skattelettelse; men det blev der jo ikke taget hensyn til, da ligningslovforslaget blev drøftet, tværtimod foretog man en ændring af forsørgerbegrebet, som betyder, at adskillige medborgere kommer til at betale mere i skat, end de har gjort i mange år. Jeg forstår på debatten i dag, at man er ganske enig med os kommunister, når vi siger, at det, der dengang gennemførtes, betyder skatteforhøjelse for en lang række medborgere, som egentlig ikke er i stand til at bære en sådan forhøjelse. Det er klart for enhver, at de nedslag, der her foreslås, ikke bringer denne uretfærdighed ud af verden. Mit parti har naturligvis ikke noget imod, at man foretager den foreslåede ændring i skalaen for ikke-forsørgere, men vi vil gerne bemærke, at den lettelse i den samlede skattebyrde, der her er tale om, er så ringe, at den praktisk talt intet betyder. Det kan højst dreje sig om 10 mill. kr., og sandsynligvis bliver det ikke mere end 5 mill. kr. i lettelse; man kan ikke se det i dag, men jeg vil tro, at de 5 mill. kr. er det mest sandsynlige. Man kan have sine anskuelser om, hvorvidt det er rigtigt, at en sådan lettelse gives til enligt stillede med små indkomster, altså til ikke-forsørgere. Men hvis man skal virkeliggøre tanken om at fremme opsparingen og gøre de unge interesseret i at komme i vej, bør man jo være opmærksom på at sætte skatten ned her.

Det forekommer mig altså ikke, at man kan rejse nogen indvending imod den regulering af skatteskalaen, der her er foreslået. Derimod fremhæver vi det urimelige i, at man overhovedet ikke rører ved skattebyrden for forsørgere i de pågældende indtægtsgrupper — jeg vil også godt sige for indtægtsgrupper, som endda ligger noget højere. Det kan ikke være rimeligt at foretage en regulering af skatteskalaerne uden at tage hensyn til disse forsørgere, der sandt at sige har nok at slås med. Kan man give nedslag på indtil 130 kr. for de kategorier, der her er tale om, nemlig ikke-forsørgere

[Alfred Jensen.]

med indtægter på 9 000 kr., må det være rimeligt, at man også tager fat på at ændre skalaerne for forsørgere. Jeg forstår, at der vil blive ført forhandlinger i udvalget herom, og jeg vil da anbefale, at man tager i betragtning ikke alene de vanskeligheder, som forsørgerne har i almindelighed, men også, at den inflatoriske indtægtsstigning, der er sket, ikke har stillet disse medborgere bedre, men tværtimod dårligere, selv om deres indkomster er steget i kroner og øre. Det er ofte sagt, men jeg vil gerne gentage i dag, at adskillige af de indkomststigninger, vi her ser, ikke er udtryk for, at de pågældende har en stigende skatteevne. De har ikke større skatteevne, end de havde det foregående år. Ikke desto mindre kommer de pågældende til at betale mere i skat både absolut og forholdsvis, fordi progressionen i skatteskalaen virker. Det kan ikke være rimeligt at gå videre ad den vej.

Jeg skal ikke uddybe vore synspunkter yderligere, men vil blot fastholde, at der må en større skattelettelse til end den, der her er foreslået og forstod jeg de forskellige ordførere ret, måtte jeg få det indtryk, at der er stemning for at se på denne side af vor beskatning. Også de finansielle og økonomiske betragtninger, der blev gjort gældende, må vel ses i relation hertil. Jeg er ganske enig i, at vi burde have haft den økonomiske årsoversigt, men jeg kan egentlig ikke se, at det skulle hjælpe så særlig stærkt på udskrivningsloven. Jeg erindrer ikke, at vi i de år, hvor vi har haft en sådan oversigt, har fået nogen lettelse — jo, det er sket et enkelt år, men ellers har oversigten ikke ført til nogen lettelse i skatteudskrivningen eller ændring i skalaerne. Jeg havde nær sagt tværtimod, og jeg var lige ved at sige, at intet nyt her er godt nyt. Når vi får oversigterne, virker de nemlig som regel i retning af, at der lægges ekstra afgifter og skatter på forskellige dele af befolkningen med det resultat, at der kort tid efter kommer repræsentanter for praktisk talt alle partier og forklarer, at det, man nu har gennemført, vel kan hjælpe på ét område, men at det til gengæld hæmmer produktionen og beskæftigelsen, og at det, der blev lavet, derfor egentlig slet ikke var så godt. Vi har ikke set, at

disse økonomiske oversigter har hjulpet til at bringe en lettelse af skattetrykket. Selv om jeg altså er interesseret i at få denne oversigt, kan jeg ikke se, at den har så stor betydning med hensyn til at tilvejebringe skattelettelser.

Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til forslaget til lov om børnetilskud. Det forekommer mig at være helt urimeligt, at man kører med de samme børnetilskudsbeløb, som man har haft i flere år. De blev jo fastsat i 1951-52, men siden er priserne steget; hvis der skal være nogen mening i talen om familiepolitik — og den hører vi jo dog af og til — og hvis der skal være nogen mening i talen om at hjælpe dem, der har store udgifter som følge af omkostningerne ved børns opdragelse, må man også være opmærksom på denne side af sagen. Men selv nu, da vi har en regering, der består af tre partier, foreslår man de samme satser, som vi havde, da der var en socialdemokratisk mindretalsregering, og som vi havde, da der sad en venstre-konservativ regering. Medens disse beløb er faste, er priserne roget i vejret; hvis vi tager pristallet — det må vi jo kigge på en gang imellem, men vi kan godt tage det skrællede pristal — viser det sig, at der er sket en stigning på 16 pct., siden disse satser fastsattes. Hvis der skal være nogen mening i talen om familiepolitik og hjælp til folk med børn, må man dog regulere de satser, der findes her. Hvorfor gør man det ikke? Hvorfor prøver man ikke at nå frem til en bedre løsning af dette spørgsmål? Jeg hører altid med interesse på udtalelser om, at det børnefradrag, man har i ligningsloven, egentlig burde erstattes med et mere omfattende børnetilskud, og det er en tanke, som den kommunistiske gruppe kan tilslutte sig.

Men hvorfor gennemfører man det ikke? Når man kan få stykkevise reformer gennemført på andre ieltes, hvorved der bliver lagt byrder på en del af skatteyderne, måtte det vel også være muligt at få foretaget reformer, som kunne give lettelser. Skulle det være så vanskeligt at finde frem til et erstatningsbeløb for børnefradragene og lægge det til de børnetilskud, der her er tale om? Jeg vil opfordre udvalget til at se på dette spørgsmål. Jeg ved ikke, om man er i stand til at nå frem til en løsning

[Alfred Jensen.]

nu, men kan man ikke det, må man vel kunne forberede den, således at man kan få den til næste år.

For ikke at blive misforstået vil jeg gerne tilføje, at jeg ønsker ikke børnefradragsbeløbene afskaffet i ligningsloven, hvorved der ville blive lagt større byrder på forsørgere med børn; jeg ønsker dem afskaffet, for at vi kan få en bedre børnetilskudsordning end den, vi har, for at vi kan få en større lettelse i skatten for forsørgere med børn. Jeg tror, det vil være muligt at nå frem til noget sådant, blot man er opmærksom derpå og arbejder dermed.

Herudover vil jeg gerne sige, at vi naturligvis har de samme indvendinger som før mod bestemmelserne om børnetilskud. Vi mener, at denne lov bør administreres af socialministeriet og ved socialministeriets foranstaltninger. Vi har også den opfattelse, at de beløb, her er tale om, bør udbetales til den, der har barnet, og det er i reglen moderen. Det er et spørgsmål, vi har fremført tidligere, og som vi har stillet ændringsforslag om, i det omfang det var fornødent, og i det omfang vi var i stand til det. Efter vor opfattelse bør der også tastsættes betydelig større beløb end dem, vi nu opererer med.

Hvad skat af merfortjeneste angår, kan vi gå ind for det foreliggende lovforslag. Ikke fordi vi betragter det som en heldig løsning, ej heller fordi vi mener, det bør indgå i den almindelige ligningslov, men fordi vi kan se, at det råder bod på noget af den urimelighed, der findes i skattelovgivningen. Men i stedet for at gøre det til en permanent foranstaltning burde man afskaffe retten til at fradrage betalt skat, når man opgør sin indtægt. Det er for os det mest rationelle. Og det er ikke rimeligt at opgive den tanke, tværtimod mener jeg, man må arbejde mere bevidst i den retning. Vi har som sagt ikke noget imod, at man foretager den her foreslåede ændring, men vi overser ikke, at det ikke er dem med de små indkomster, der får fordel af denne lov om de 30 pct.s nedslag. Det er dem, der har mulighed for at få større indtægtsfremgang end almindelige mennesker, som først og fremmest lukrerer ved en sådan ordning. Og det er en kategori af skatteborgere, der efter vor opfattelse ikke er

blevet forulempet i de senere år. Tværtimod man må vel sige, at de har nydt fordele af de ændringer, der på adskillige felter er foretaget i skattelovgivningen.

Det er dem, der nyder godt af de ændrede regler, og som nyder godt af de skattefrie henlæggelser, og det er dem, der også nyder godt af bestemmelsen om, at man ikke kan komme til at betale mere end 80 pct. af den indkomst, man har haft, i skat. Kort sagt, på alle de områder, hvor der er foretaget lettelser, er det denne kategori af medborgere, der har haft fordel derved, hvorimod det store gros af skatteydere ikke har fået lettelser, men har måttet lide under den ulempe, inflationen har været, takket være den progression, vi har i vor skattelovgivning. Her har man ikke villet sætte ind, her har man ikke foretaget nogen ændring, og det vil vi gerne også ved denne lejlighed udtrykke vor utilfredshed med.

Vi kan stemme for lovforslaget om børnetilskud og for lovforslaget om skat af merfortjeneste, men udskrivningsloven kan vi ikke give vor stemme. Vi mener, den er udarbejdet helt urimeligt og forkert. Vi ønsker, der skal foretages lettelser for dem med de små indkomster. Kan man ikke nå frem til det, kan man ikke forvente at få vor støtte til gennemførelsen af lovforslaget.

Finansministeren (Kampmann): Så vidt jeg har forstået, har der været almindelig tilslutning til gennemførelsen af lovforslaget om lempelse af beskattningen af merindtægt og lovforslaget om børnetilskud i den form, hvori de er fremsat. Det takker jeg mange gange for. Jeg har også forstået, at der har været tilslutning til forslaget til udskrivningslov, idet man dog gerne vil forhandle om, hvorledes korrektionen af skalaen skal foregå, men jeg havde det indtryk, at det skulle være muligt at nå til et resultat her — jeg synes, stemningen og tonen i ordførernes indlæg var velvillig.

Flere af de ærede ordførere har været inde på, om man snart kunne slippe for at skulle vedtage en sådan årlig udskrivningslov. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen mente, der nok kunne gå nogle år; mens det ærede medlem hr. Poul Møller håbede og mente, at det var sidste år,

[Finansministeren.]

vi skulle vedtage en udskrivningslov. Jeg håber, de ærede medlemmer får ret, at vi snart kan få en mere afgørende reform på dette område. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, at selv om det er rigtigt, at vi snart i en snes år har haft en særlig udskrivningslov, er det dog ikke den samme udskrivningslov, vi har haft hele tiden. Der er sket ændringer og også væsentlige forbedringer i loven siden første gang, den blev vedtaget. I hvert fald håber jeg, at selv om vi ikke helt kan undvære udskrivningsloven næste år, skulle et væsentligt afsnit til den tid være taget ud, nemlig det, der omhandler et område, hvorpå der gerne skulle være gennemført en mere permanent lovgivning. Her tænker jeg på aktieselskabsbeskatningen, idet det er tanken i den kommende samling at fremsætte forslag om en mere permanent ordning heraf. Derved får man en stykkevis reform.

Så vidt jeg forstår, tiltræder man alle de ændringer, der er foreslået vedrørende udskrivningsloven, idet man dog ønsker at forhandle om den måde, hvorpå de ca. 25 mill. kr., som er indvundet i provenu ved ændring af forsørgerbegrebet, skal anvendes.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen redegjorde for forskellige beregninger af skønsmæssig karakter, som han havde foretaget, og jeg må sige, at også mig forekommer de lidt skønsmæssige. Jeg tror, at det antal ikke-forsørgere på 700 000, som blev nævnt, og som skulle bestå af de hidtidige ikke-forsørgere plus de nye, måske ligger lidt i overkanten; det kan vi imidlertid regne videre på, men selv om det er 600 000 eller 700 000, befinder en hovedpart af de 165 000, som er flyttet over, sig dog herindenfor og får ifølge forslaget en nedsættelse. Denne nedsættelse andrager vel op til omkring halvdelen af forhøjelsen, og jeg kan ikke rigtig se, at der kan findes en måde, hvorpå nedsættelsen kan begrænses til disse 165 000. Jeg kan også sige som det ærede medlem hr. Poul Møller, at det ville i og for sig være en ejendommelig fremgangsmåde, så kunne vi lige så godt lade være med at lave det hele. Jeg mener, at den her foreslåede nedsættelse giver en lempeligere overgang for de pågældende.

Jeg tror også, at man i lidt for høj grad overdriver antallet af unge ikke-forsørgere og glemmer, at der blandt ikke-forsørgerne også er en del ældre enlige med små indtægter, for hvem en skattenedsættelse må være særdeles velkommen, men jeg kan være enig med det ærede medlem og andre ærede ordførere om, at man kan diskutere det berettigede i, at yngre ikke-forsørgere med indkomster på 7 000-8 000 kr. skal have skattenedsættelse. Vi kan tale videre om dette spørgsmål i udvalget. Om det kan løses gennem en ændring af skalaen eller der kan findes andre former, hvorunder skattebyrden kan fordeles, kan vi drøfte nærmere. Det, vi i sidste instans er interesseret i, er vel ikke at opkræve højere skat af disse personer, men i højere grad at formå dem til at opspare en større del af deres indkomster. Kunne vi nå frem til en fremgangsmåde, hvorved dette spørgsmål kan løses, ville noget af utilfredsheden med, at denne gruppe af skatteydere ikke beskattes hårdt nok, falde væk. Det lyder måske mærkeligt, at jeg siger det, men det er jo ikke et formål i sig selv at opkræve skat. Hvis man kunne få denne gruppe af skatteydere til at nedsætte forbruget og spare op, var det vel at foretrække.

Det ærede medlem hr. Poul Møller interesserede sig mere for den gruppe ikke-forsørgere, som også blev ramt af ændringen af de såkaldte nedslagsregler. Jeg tror, det bliver meget vanskeligt at foretage ændringer på dette punkt. Det ærede medlem hr. Poul Møller fremførte den rigtige betragtning, at det var lidt vanskeligt at vurdere hele denne beskatning, når man ikke vidste, hvor stort provenuet var, og særlig når man ikke kunne sætte disse tal i relation til statsfinansernes stilling.

Jeg kan oplyse det ærede medlem om, at provenuet af indkomst- og formueskatten for personer i 1956-57 var ca. 1 800 mill. kr., og i 1957-58, det finansår vi er inde i, forventer jeg, at det vil blive 1 950 mill. kr. Hvor stort det vil blive for det kommende år, ved jeg ikke; jeg tror, det bliver omkring de 2 000 mill. kr. Jeg tror ikke, stigningen bliver så stærk som i det foregående år. I det hele taget gør jeg opmærksom på, at loven om lempelse af beskatningen af merindtægt har betydet et væsentligt provenutab, der skønnes at

[Finansministeren.]

udgøre 100 mill. kr. om året, men dette viser på den anden side, hvilken betydning den har for de pågældende skatteydere. Provenutabet bliver vel ikke ved at være så stort år efter år, da skattefradraget og derved provenutabet formindskes.

Flere af de ærede ordførere har været inde på, at det også ville være rart, inden man tog endelig stilling til disse forslag, at kende noget nærmere til regeringens vurdering af den økonomiske situation, og det forstår jeg udmærket. Jeg har ventet med at fremsætte disse forslag så længe som muligt, for at vi kunne have denne vurdering. På den anden side skal forslagene foreligge så betids, at de kan gennemføres inden den 31. marts, og det er grunden til, at vi i dag har dem til første behandling, selv om vi ikke har den økonomiske årsoversigt. Jeg kan dog trøste de ærede medlemmer med, at den økonomiske årsoversigt er gået i trykken; vi har altså færdiggjort den, og den vil foreligge i begyndelsen af næste uge. Udvalgsforhandlingerne kan således føres på grundlag af kendskabet til den økonomiske vurdering, regeringen har foretaget, og tillige på grundlag af vurderingen af den statsfinansielle stilling både for indeværende og det kommende år, som der er redegjort nærmere for i den pågældende oversigt.

Jeg vil derfor finde det rigtigst at gemme den videre økonomiske diskussion, selv om det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens bemærkninger kunne give anledning til en sådan, til den økonomiske årsoversigt foreligger. Jeg vil dog gøre den ene bemærkning, at efter min opfattelse er det ikke finanspolitikken, vi skal begynde med at lette, og selv om det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen heller ikke sagde noget sådant, hvad derimod det ærede medlem hr. Poul Møller gjorde, kan der være grund til at understrege i dag, at det ikke er finanspolitikken, der skal lettes. Der er fremført argumenter i retning af, at når man overvejer at gøre noget sådant i USA, skulle vi også skynde os at gøre det herhjemme. For det første gør jeg opmærksom på, at man ikke har gjort det i USA, og for det andet, at der er en betydelig forskel på USA's og vor økonomiske situation, så man kan ikke uden videre drage paralleller på

den måde. Derimod kan det nok være rigtigt, at vor kreditpolitik må lempes noget, efterhånden som vi får styrke dertil, men forudsætningen for at gøre det er, at vi fastholder finanspolitikken, og selv om det ærede medlem hr. Poul Møller gav udtryk for en noget modereret opfattelse i forhold til den, man tidligere har givet udtryk for fra konservativ side, beder jeg meget om, at han yderligere modererer sin opfattelse. Jeg tror ikke, at man af den økonomiske årsoversigt vil kunne hente argumenter for at foretage nedsættelse af skatteudskrivningen i øjeblikket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Hans Knudsen: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det udvalg, der tidligere er nedsat til behandling af forslag til lov om beskatningen af renteforsikringer m. v. m. fl. lovforslag.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om afholdelse af frivillig offentlig auktion over indenlandske pelsdyrskind.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1429, fremsættelsen i tidenden sp. 2946).

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Med fremsættelsen af dette lovforslag imødekommer den højtærede landbrugsminister et enstemmigt ønske fra det udvalg, der i fjor behandlede forslag til lov om forhøjelse af retsafgifterne. Jeg var formand for dette udvalg, og jeg finder anledning til at takke den højtærede minister for, at han har opfyldt det ønske, vi dengang fremsatte over for den forrige regering.

Der er efter min opfattelse ingen pro-